

DATOS IDENTIFICATIVOS

Sociolingüística

Materia	Sociolingüística			
Código	V01G400V01401			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo Sentí Janssen, Alicia			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web	http://journals.equinoxpub.com/index.php/SS			
Descrición xeral	Estudo da natureza cultural e social das linguas, así coma da súa heteroxeneidade interna e externa, plasmadas na fala.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Familiarizar ó alumnado coa natureza socio-cultural das linguas, a través dunha introducción básica (conceptual, teórica e metodolóxica) á sociolingüística xeral, sempre nunha perspectiva reflexiva.	A1 A2	B1 B7 B8	C5	D5 D10
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do español oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos.				
Aplicar directamente ditos coñecementos ás linguas galega e castelá (e tanto na área peninsular coma americana), e para cada un dos temas tratados, con exposición específica do estado da cuestión de cada tema nos eidos sociolingüísticos galego, hispánico e lusófono.	A1		C13 C15	D1
Iniciar ó alumnado en pequenas tarefas de investigación sociolingüística, que inclúan observación, traballo de campo e obtención de datos con distintas metodoloxías (cualitativas e cuantitativas), análise dos mesmos e, no seu caso, propostas de intervención.	A1 A5	B2 B6	C5 C13 C15	D1 D2 D8 D11 D12

Contidos

Tema	
Tema 1. Introdución ó estudo da heteroxeneidade das linguas.	1.1 Noción de sociolingüística. A natureza do constructo "lingua". 1.2 Noción de culturas. 1.3 Noción de sociedades. 1.4 A heteroxeneidade interna das linguas. 1.5 A heteroxeneidade inter-lingüística. 1.6 Conceptos centrais. 1.7 Escolas sociolingüísticas.
Tema 2. O estudo da heteroxeneidade interna das linguas.	2.1 Por que non falamos todos igual? 2.2 Por que cambian as linguas? 2.3 As variedades lingüísticas. 2.4 Xéneros discursivos, estilos, rexistros. 2.5 Linguas e códigos comunicativos. 2.6 Que podemos entender por "contexto"?
Tema 3. O estudo da heteroxeneidade inter-lingüística.	3.1 Tipos sociolingüísticos de linguas. 3.2 O bilingüismo (plurilingüismo e multilingüismo) no mundo. 3.3 Paradigmas sociolingüísticos para o seu estudo. 3.3.1 A pragmática da conversa bilingüe. 3.3.2 A gramática da conversa bilingüe. 3.3.3 A perspectiva diacrónico-estructural: o contacto de linguas. 3.3.4 A descrición das "situacións sociolingüísticas" do mundo. 3.3.5 As linguas como artefactos simbólicos. 3.3.6 A socialización bilingüe. 3.3.7 A intervención sobre as linguas. 3.4 Conceptos e terminoloxía básica de cada un dos paradigmas.
Tema 4. Interacción e identidades.	4.1 A fala como fenómeno central. 4.2 Identidades, linguas e usos. 4.3 Da pragmática lingüística á sociolingüística interpretativa. 4.4 Análise da cortesía na interacción. 4.5 Análise da fala bilingüe. 4.6 Análise das identidades de xénero.
Tema 5. Variación e cambio lingüístico.	5.1 O variacionismo laboviano. 5.2 Como estudar a variación lingüística? 5.3 Como cambian as linguas?
Tema 6. Desigualdades sociais e desigualdades lingüísticas.	6.1 A diversidade lingüístico-cultural do mundo na era global. 6.2 Desenvolvemento social e recuperación lingüística. 6.3 A socialización lingüística infantil: da familia á escola.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	40	64
Resolución de problemas	20	12	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	50	54

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Explicación dos contidos esenciais da materia (e distinción respecto daqueles accesorios). Clarificación do aparato conceptual e terminolóxico-técnico (ó que se lle dará a máxima importancia). Orientación sobre as lecturas obrigatorias. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) os materiais base de cada un dos temas, incluídas as indicacións sobre as lecturas obrigatorias (lecturas que son comúns a todo tipo de alumnado).
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente corrixidas en clase. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) as prácticas de cada un dos temas - que, vía electrónica e/ou en titorías, poderán ser comentadas co profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia. O profesor daralle a máxima importancia ás devanditas consultas de dúbidas na propia clase, que pasan así a formar parte nuclear da disposición participativa do alumnado e do traballo desenvolto na casa (realización das lecturas, comprensión do explicado, traballo día a día, etc.)
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Haberá dúas probas escritas liberatorias, con parte teórica e parte práctica. A da primeira metade da materia distribuirase o xoves 25 de marzo de 2021 e deberá ser entregada o xoves 8 de abril. A da segunda metade da materia, distribuirase o xoves 27 de maio e deberá ser entregada o xoves 10 de xuño de 2021. Nas dúas probas inclúense todas as lecturas obrigatorias de cadansúa parte, ademais dos contidos teóricos e prácticos respectivos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente explicadas e corrixidas en clase. Valorarase moi especialmente a disposición participativa do alumnado e a súa consulta de dúbidas semana a semana.	20	A1 A5	B2 B6 B7 B8	C13 C15	D1 D10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Entrega por escrito de dúas tandas (liberatorias) de problemas e exercicios. A primeira (da primeira parte da materia), distribuirase o xoves 25 de marzo de 2021, e deberá ser entregada o xoves 8 de abril. A segunda (da segunda parte da materia), distribuirase o xoves 27 de maio, e deberá ser entregada o xoves 10 de xuño de 2021.	80	A1	B2 B6 B7	C13 C15	D1 D10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira edición de Actas (xuño).

a1) a avaliación continua realizarase consonte o detallado máis arriba. É obrigatorio presentar por escrito as dúas tandas de problemas e exercicios previstas na avaliación. A nota final calcularase a partir das notas obtidas nesas dúas probas (que son liberatorias), aplicando as porcentaxes especificadas, pero tendo en conta que en cada un dos ítems debe obterse una cualificación de aprobado con independencia dos outros. A primeira proba escrita liberatoria (e correspondente á primeira parte da materia), distribuirase o xoves 25 de marzo de 2021, e deberá ser entregada por escrito o xoves 8 de abril. A segunda (correspondente á segunda parte da materia), distribuirase o xoves 27 de maio, e deberá ser entregada por escrito o xoves 10 de xuño de 2021.

O alumnado que non consiga superar a materia nesta primeira edición de Actas (xuño), será avaliado na segunda edición de Actas (xullo) mediante un exame baseado nos contidos suspensos da materia.

a2) Avaliación única (para aqueles alumnos que non poidan facer un seguemento regular da materia). As persoas que estean neste caso deberán comunicarllo ó profesor da materia ó comezo do cuadrimestre, durante as dúas primeiras semanas de clase. O exame de avaliación única terá lugar na data, hora e aula fixadas no calendario oficial aprobado na Xunta da Facultade de Filoloxía e Tradución. Neste exame entran os contidos (teóricos e prácticos) da materia, así coma as lecturas consideradas obrigatorias. A nota deste exame constituirá o 100% da cualificación final. A escolla desta modalidade en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás clases.

Os alumnos que escollan unha modalidade semipresencial deberán presentar por escrito as dúas tandas de problemas e exercicios arriba descritas (e nas mesmas condicións, datas e prazos que as previstas para os alumnos presenciais). Os alumnos semipresenciais tamén deberán comunicarlle ó profesor a súa decisión ó longo das dúas primeiras semanas de

clases.

Para calquera das modalidades, recoméndase encarecidamente a asistencia sistemática a clases, considerada esencial para unha óptima comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia.

Así mesmo, recoméndase unha participación activa no desenvolvemento das clases, cousa que se traduce tanto na consulta frecuente de dúbidas coma na actitude participativa durante as clases -teóricas e prácticas.

En calquera dos casos, é responsabilidade do alumno (e en calquera das modalidades) manterse ó tanto do traballo na materia (datas de entrega das probas, etc.) e mais da entrega de guiós temáticos detallados, documentos de lectura, prácticas para clase, e mais da entrega das propias tandas de problemas e exercicios, documentos que en todos os casos han ser deixados en Faitic.

Todas as probas han ser cualificadas tendo en conta non só a pertinencia e calidade dos contidos, senón tamén a calidade da redacción e a corrección lingüística.

Prestarase máxima atención ó evitamento do plaxio.

Segunda edición de Actas (xullo).

O exame correspondente á segunda edición de Actas (xullo) terá lugar na data, hora e aula do calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade, e nel a avaliación levarase a cabo mediante un exame (teórico e práctico, incluídas as lecturas obrigatorias) sobre os contidos suspensos da materia.

Para o exame de xullo, conservarase o aprobado naquelas partes da materia que no seu caso estiveran xa aprobadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coulmas, Florian, **The Handbook of Sociolinguistics**, 1ª ed., Blackwell, 1997

Hudson, Richard L., **La sociolingüística**, 1ª ed. castelá, Anagrama, 1982

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik (eds.), **The Routledge Sociolinguistics Reader**, 1ª ed., Routledge, 2010

Paulston, Christina Bratt; Tucker, G. Richard (eds.), **Sociolinguistics. The essential readings**, 1ª ed., Wiley-Blackwell, 2003

Romaine, Suzanne, **El lenguaje en la sociedad**, 1ª ed. castelá, Ariel, 1996

Wardhaugh, Ronald, **Introducción á sociolingüística**, 1ª ed. galega, Servizo de Publicacións, 1992

Bibliografía Complementaria

Ball, Martin J. (ed.), **The Routledge Handbook of Sociolinguistics around the World**, 1ª ed., Routledge, 2010

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik; MacKenzie, Laurel, **Doing Sociolinguistics**, 1ª ed., Routledge, 2015

Lorenzo Suárez, Anxo; Ramallo Fernández, Fernando e Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editores-Fundadores, **Estudios de Sociolingüística**, Servizo de Publicacións, 2000-2006

Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editor-in-Chief) [ata 2013, con F. Ramallo], **Sociolinguistic Studies**, Equinox Publishing, 2007-2018

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción á lingüística aplicada/V01G400V01102

Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Outros comentarios

Desde o primeiro día de clases, o alumnado terá á súa disposición en Faitic unha ampla "Bibliografía xeral" da materia (composta por manuais e textos clásicos, enciclopedias, dicionarios e revistas especializadas), con indicación daquelas referencias de interese directo para este curso, e máis daquelas complementarias pero dignas de consulta.

Ademais, xunto co Guión detallado de cada dos temas, entregarase unha Bibliografía específica, mesmo comentada, con indicación expresa das lecturas obrigatorias para cada tema.

Todos os documentos serán colgados de Faitic.

O alumnado poderá consultar e descargar calquera dos numerosos artigos de investigación sociolingüística da revista Sociolinguistic Studies (<https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS>), editada por este profesor desde o ano 2000 (Reino Unido, 4 números/ano, edición papel e online):

<https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS/issue/archive>

Recoméndase utilizar con frecuencia a biblioteca da nosa Facultade de Filoloxía e Tradución, que baixo a cota 801:316 ten

unha moi boa sección de obras de Sociolingüística e eidos disciplinares afíns (bilingüismo, antropoloxía lingüística, análise interaccional e da conversa, pragmática da fala, socioloxía das linguas, política e planificación lingüísticas, linguas minoritarias e recuperación lingüística, variacionismo e cambio lingüístico, etc.).

Recoméndase a asistencia a clases coa máxima regularidade e con óptimo aproveitamento e concentración. Consideráse esencial para unha axeitada comprensión dos contidos teóricos (nomeadamente do aparello conceptual e terminolóxico) e prácticos da materia.

É responsabilidade do alumno manterse informado (a través da plataforma Faitic) dos materiais de todo tipo paulatinamente entregados (lecturas, guións temáticos, exercicios, instrucións de traballo, etc.), así coma das datas fixadas para a realización e entrega das tandas de problemas e exercicios.

Así mesmo, recoméndase prestar a máxima atención á expresión lingüística, tanto en termos da calidade e rigor dos contidos coma do dominio léxico-gramatical. Este profesor considera conditio sine qua non unha capacidade de expresión escrita de alto nivel.

A copia ou plaxio total ou parcial (en calquera tipo de proba ou traballo) poderá supoñer un cero nesa proba. O descoñecemento do que seña plaxio non eximirá ó alumno da súa responsabilidade ó respecto.

Para calquera alumno (incluídos os de intercambio) resulta indispensable ter unha formación básica en Lingüística Xeral.

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

EN CASO DE SE REPRODUCIR A ALERTA SANITARIA

Manteranse as metodoloxías, os contidos, a avaliación e mais as titorías (que pasarán a realizarse a través das ferramentas fornecidas pola Universidade de Vigo, nomeadamente a través de Faitic e do correo electrónico).
